

Aan de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum
19 april 2018

Contactpersoon
Annebeth Dermer

Onderwerp
AO 25 april, Veiligheid in de Zorg

Bijlage(n)

Doorkiesnummer
033-4608972

Ons kenmerk
FB/ahd/cecs/212290/2018

Geachte leden van de Vaste commissie voor VWS,

Op 25 april staat een algemeen overleg gepland over verschillende onderwerpen waaronder de veiligheid in de zorg. GGZ Nederland en haar leden willen een bijdrage leveren aan een veilige en inclusieve samenleving. Hiervoor is het nodig dat we werknemers een veilig werkklimaat kunnen bieden. We vragen uw aandacht en inzet voor ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg (ggz).

Veilige werk- en leefomgeving

De ggz werkt continu aan een veilige werk- en leefomgeving voor medewerkers, patiënten en hun omgeving. Dit doen onze leden en GGZ Nederland samen met werknemersorganisaties, gemeenten, wijkteams, OM, politie en andere stakeholders. Er spelen in onze sector risico's voor de veiligheid van medewerkers en patiënten, bijvoorbeeld onzekerheid over wat je aantreft achter iemands voordeur. Dit vraagt vaak maatwerkoplossingen in de instellingen. Het kan gaan over versterken van vaardigheden van personeel en budgettaire ruimte en ketensamenwerking om waar nodig patiënten door te kunnen plaatsen naar een ander c.q. zwaarder regime.

Om te zorgen dat ggz-organisaties elkaar kunnen versterken op het verbeteren van de veiligheid, organiseren we samen met werknemersorganisaties een bestuurstafel 'veiligheid ggz medewerkers'. Ook faciliteren we met vakbonden pilots 'veilig organisatieklimaat'. In deze pilots worden maatwerkoplossingen vanuit teams in verbinding met de organisatie gevonden om gezond en veilig te werken. In deze tijd van hoge werkdruk is het voor het behoud van medewerkers nodig teams te inspireren met concrete oplossingen die hen helpen de zorg elke dag samen te verbeteren. Samen met vakorganisaties en andere zorgbranches als de gehandicaptenzorg hebben we het ministerie van VWS benaderd om een bijdrage te leveren aan een campagne om de oplossingen uit de pilots sneller te verspreiden. In de communicatiecampagne vanuit de arbeidsmarktagenda vragen we ook voor dit onderdeel voor het behoud van personeel aandacht.

- *We juichen toe dat er een communicatiecampagne komt vanuit de arbeidsmarktagenda zorg met daarin aandacht voor de vraagstukken vanuit de verschillende branches. We vragen daarbij om specifieke aandacht voor de ggz-sector, aansluitend op de arbeidsmarktagenda van GGZ Nederland¹.*

Terugdringen van de werk- en regeldruk in de ggz

Werkdruk en regeldruk zorgen ervoor dat de veiligheid onder druk staat. De veiligheid staat onder druk, mede door veel openstaande vacatures door krapte op de arbeidsmarkt. Daardoor is er minder capaciteit voor de zorg zelf. Minder capaciteit, samen met regeldruk en onveiligheid, leidt tot hogere werkdruk en daarmee risico's voor het sneller maken van fouten en minder aandacht voor het signaleren van onveilige situaties. Deze cirkel willen we doorbreken.

We zetten ons met 'Minder regelgekte, meer zorg' samen met stakeholders in om de extreme regeldruk voor medewerkers in de ggz terug te dringen. Op dit moment besteedt een psychiater, psycholoog of verpleegkundige een derde van zijn tijd aan administratieve werkzaamheden. Die tijd besteden we liever aan goede, veilige zorg voor patiënten. Ons mantra voor de komende twee jaar is 'De Helft Minder'. Voor de medewerkers in de sector willen we van werkdruk terug naar werkplezier. Een van de belangrijkste voorstellen voor het terugdringen van regeldruk is door een onderscheid aan te brengen tussen de toets op kwaliteit en de toets op rechtmatigheid door financiers (gemeenten, zorgverzekeraars, ministerie van J&V). De toets op kwaliteit leidt in de huidige opstelling van verzekeraars – via controle op cliëntniveau - tot administratieve lasten en een afvinkcultuur. De oplossing zit in een onderscheid tussen wat op individueel cliëntniveau moet worden verantwoord (rechtmatigheid in het kader van wet- en regelgeving) en wat op een andere manier verantwoord kan worden, met ruimte en vertrouwen in professionals (gepast gebruik, doelmatigheid, kwaliteit).

- *We zien graag dat de staatssecretaris zich samen met aanbieders en financiers hard maakt voor het onderscheid tussen de toets op kwaliteit en de toets op rechtmatigheid, om zo de regel- en werkdruk in de ggz te verminderen.*

Knelpunten bij opvolging van incidenten bij agressie tegen ggz-medewerkers

Met preventieve interventies en de-escalerende gespreksvoering wordt agressie zoveel mogelijk voorkomen. Tegelijkertijd zien we dat door de toename van patiënten met een meer complexe zorgvraag het risico op agressie toeneemt en niet altijd te voorkomen is. In dat geval is er een goede opvang van medewerkers en een actie richting de dader. Aangifte doen bij incidenten in de zorg en een goede opvolging daarvan, is maatschappelijk van belang en is ook belangrijk in het kader van goed werkgeverschap en behoud van personeel. Over knelpunten bij het doen van aangifte (beroepsgeheim, angst voor represailles of de toerekeningsvatbaarheid van de dader) zijn we in gesprek met vakorganisaties, de politie en het OM.

¹ 'Arbeidsmarktagenda GGZ Nederland', website GGZ Nederland:
<http://www.ggz nederland.nl/actueel/personeelstekorten-ggz-nemen-alleen-maar-toe>

Voor een goede aanpak van veroorzakers van agressie zijn regionale praktijkoplossingen nodig. Sinds het landelijke programma Veilig publieke taak (VPT) is gestopt worden regionale aanspreekpunten gemist. Terwijl ggz, politie en OM daarmee lerende netwerken kunnen ontwikkelen om knelpunten rond aangifte aan te pakken en te verspreiden. Door partijen bij elkaar te brengen kunnen we structurele oplossingen vinden.

- *Wij zien graag dat het ministerie van VWS, in afstemming met het ministerie van JenV, subsidie verstrekt voor de organisatie van bijeenkomsten vanuit het veld rond aangiftes van geweldsincidenten tegen zorgmedewerkers.*

Wij zijn uiteraard bereid deze brief nader toe te lichten. Neem hiervoor contact op met Annebeth Dermer, beleidsadviseur Financiering en arbeidszaken (tel. 033-4608972, adermer@ggz nederland.nl).

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. V.J.W.C. Esman-Peeters
directeur